

ПОЛИТИКА ONLINE

ПЕНЗИОНЕРИ У СРБИЈИ

27. мај 2012.
последња измена у 21:31

Интервју: Радина Тодовић, државни секретар Министарства рада

Сиромашни смо да бисмо имали младе пензионере

Уместо с 35 година стажа и најмање 53 године живота, жене ће у будуће одлазити у пензију с напуњене 35,4 године стажа и 53,4 године живота

Да није спроведена реформа пензијског и инвалидског осигурања, пензијски систем би запао у још тежи економски положај, што би се одразило на садашње и будуће пензионере, каже у разговору за „Политику” Радина Тодовић, државни секретар Министарство рада и социјалне политике.

Пензијска реформа је започета у мандату прошле владе, али ММФ инсистира да се настави с започетим променама. На чему ће се базирати будућа реформа ПИО?

Претходна влада је наставила реформу пензијског система започету још 2002. године, а економска ситуација у земљи и демографска кретања довели су до реформе система ПИО. Србија је исувише сиромашна да бисмо дозволили да

релативно млади људи одлазе у пензију, што је довело до тога да све мањи број запослених финансира трошкове ПИО. Да је реформа започета почетком деведесетих, систем ПИО свакако би био у бољем положају.

Управо због тога што систем пензијског и инвалидског осигурања непосредно зависи од демографских кретања и укупне економске ситуације, нарочито новог запошљавања, реформа система ПИО је континуирани процес.

Да ли реформа значи само пооштравање услова за пензију?

Реформа не значи искључиво пооштравање услова за одлазак у пензију. Када би наша земља остваривала убрзанији привредни развој са високом стопом раста бруто домаћег производа, запослила већи број незапосленог становништва, свакако да би се то непосредно одразило и на систем ПИО и утицало на мере реформе и у обрнутом смеру.

Међутим, пре свега због мањка инвестиција и високе незапослености реформа се сводила на пооштравање услова за пензионисање и друге рестрикције. Пооштравање услова за пензионисање, међутим, има своју границу.

Сматрам да би будући реформски кораци нове владе првенствено требало да се односе на повећање прихода Фонда ПИО, што значи ново запошљавање и побољшање односа броја осигураника и броја пензионера, контролу наплате доприноса. У складу с тим је основан Централни регистар обавезног социјалног осигурања, који би требало да заживи 2013. године.

Само развој земље може непосредно позитивно да се одрази и на систем ПИО, смањење дефицита у фонду, побољшање висине пензије актуелних пензионера, а све друге мере могу да дају позитиван ефекат на кратак рок, али не решавају основни узрок кризе пензијског фонда, а то су смањени приходи фонда.

Шта ММФ очекује када је у питању наставак реформи?

Реформе система ПИО биле су саставни део преговора око кредитног аранжмана са Међународним монетарним фондом који је прихватио све предлоге српске експертске групе која је водила преговоре. И без аранжмана са ММФ-ом, наша земља треба да настави реформу пензијског и инвалидског осигурања, како би овај систем заштитио и садашње и будуће пензионере.

Одјануара 2013. године жене ће одлазити старије у пензију?

Законом о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 1. јануара 2011. године, промењени су услови за остваривање права на старосну пензију. Тако је, када је о женама реч, прописано да право на старосну пензију стичу кад наврше 38 година стажа осигурања и најмање 58 година живота, уместо досадашњих 35 година стажа и бар 53 године живота. Међутим, у циљу омогућавања поступног преласка на нове услове, прелазним одредбама Закона прописано је постепено подизање оба наведена услова на годишњем нивоу, и то почев од 1. јануара 2013. године, закључно са 31. децембром 2022. године.

У складу са трајањем овог прелазног периода, утврђена је и динамика повећања прописаних услова у погледу година стажа осигурања и година живота. Тако се оба наведена услова најпре истовремено повећавају за по четири месеца на годишњем нивоу до 31. децембра 2015. године, а од 2016. године надаље, прописани услов у погледу година живота повећава се за по шест месеци на годишњем нивоу, док ће се услов када је реч годинама стажа и даље повећавати за по четири месеца годишње.

Према томе, жене ће још ове године право на старосну пензију моћи да остварепо старом, односно кад наврше 35 година стажа и најмање 53 године живота, а од 1. јануара 2013. године, када почиње повећање наведених услова за по четири месеца, у мировину ће моћи пошто наврше 35,4 године стажа и најмање 53,4 године живота.

У 2014. години моћи ће да се пензионишу када наврше 35,8 година стажа и најмање 53,8 године живота, у 2015. години с навршених 36 година стажа осигурања и најмање 54 године живота, а у 2016. години, с 36,4 године и 54,6 година живота, и тако постепено закључно са 2022. годином, када ће жене право на старосну пензију стицати кад наврше 38 година стажа осигурања и најмање 57 година и шест месеци живота.

Да ли су за одлазак у пензију потребна оба ова услова?

За одлазак у пензију потребно је да буду испуњена оба прописана услова, дакле, и године живота и стажа осигурања, а у стаж осигурања може се утврдити само период за који су уплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, што се може благовремено проверити добијањем листинга у Фонду ПИО.

Треба рећи да су се постепено мењали услови за остваривање права и за мушкарце, па је данас старосни услов за мушкарце 65 година живота, а 60 за жене и за оба пола, најмање 15 година стажа осигурања. Дакле, за релативно кратко време је старосна граница подигнута за пет година. Поред тога, услови за остваривање права на инвалидску пензију веома су пооштрени, тако да инвалидску пензију могу да остваре искључиво радно неспособни осигураници.

Какви су ефекти досадашње реформе ПИО?

Ефекти досадашње реформе, која се спроводи од 2002. године позитивни су, јер је заустављен прилив нових пензионера, које би у постојећим економским условима било тешко финансирати. Тиме се непосредно утицало и на заустављање високог раста дефицита фонда, а што значи и средстава буџета којима се покрива дефицит. Позитивни ефекти реформе су и што је у условима економске кризе успостављена редовност исплате пензија и што су сви дугови пензионерима из претходног периода исплаћени. Поред тога, влада претходног мандата је заштитила висину пензије успостављајући формулу за усклађивање пензија са истим параметрима као и за зараде у јавном сектору, тако да раст пензија прати раст зарада у јавном сектору.

На тај начин је политика раста и плата у јавном сектору постала заједничка одговорност целе владе, а не само поједињих ресора. Иако су просечне пензије релативно ниске, ипак је предузетим мерама сачувана њихова реална вредност и постигнут одређени раст у складу са растом бруто домаћег производа. И запослени и пензионери су у истом положају и њихов социјални статус непосредно зависи од развоја земље, тако да је пред будућом владом тежак, али решив задатак, да покрене нови инвестициони циклус и запосли становништво.

Јасна Петровић

објављено: 27.05.2012

ПОСЛЕДЊИ КОМЕНТАРИ

Penzionerka | 27/05/2012 15:11

Je li Radina Todorović она гospодja koja nas uveseljava time što govori "dvehiljadite pete godine"? Ona je verovatno rođena "hiljadu devetstote pedeset i neke" godine, pa se pitam zašto zauzima mesto nekim pismenijim mladjim ljudima.

Zemljorad Obradovic | 27/05/2012 15:18

Sve ispod 60 godina je smesno mala granica за пензију! Oni који сеbe не mogu da vide u svojo profesiji posle 55-te mozda bi trebala da razmisljaju o promeni pofesije? (Nesto sto po njima prilici osobi iznad odredjene starosne granice. Isključujući one u profesijama koje realno zasluzuјu beneficiran radni staz.) Masovan rani odlazak u пензију само kratkorocno moze da smanji nezapolsenost mladih. Pravo merilo je odnos broja zaposlenih prema броју пензионера, tj. koji odнос tih бrojeva je ekonomski odrziv. Istovremeno, neuplacivanje poslodavca u пензиони fond zaposlenog bi trebao da bude jedan od vecih finasijiskih prekrasa - jednak utaji poreza i sa istim zakonskim posledicama!

Slobin Megapenzioner | 27/05/2012 16:12

Za taj minimalac se vise danas i ne isplati normalnim ljudima ici u пензију. Nama se isplatilo.